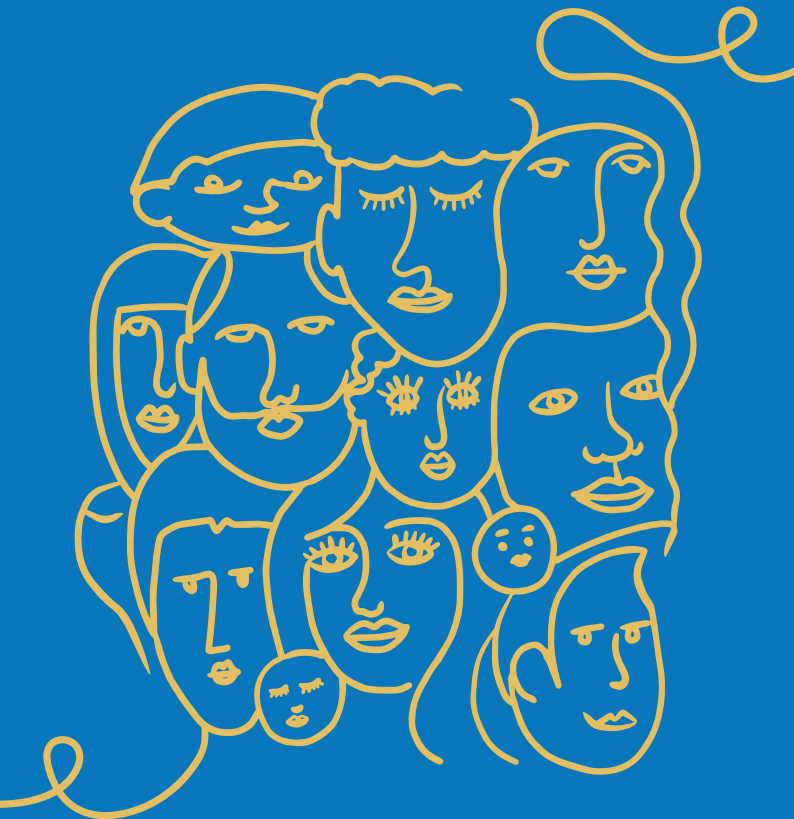

NACIONES UNIDAS
COSTA RICA

NACIONES UNIDAS
DERECHOS HUMANOS
OFICINA DEL ALTO COMISIONADO

Íyènéat kà wañè tëché

Traducción de la Declaración Universal de los Derechos Humanos a la lengua indígena Talamanca Bribri

© Naciones Unidas Costa Rica

© Oficina del Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Derechos Humanos

Traductora del instrumento: Kimberly Selena Sistro Reyes.

Esta declaración fue interpretada y revisada por los kekepas mayores Franklin Morales López, Digna Morales Morales, así como por los señores Hiden Cristina Mayorga Escalante y Allan Segura Hernandez, de la Asociación de Desarrollo Integral del Territorio indígena Bribri.

La versión de este documento fue socializada y aprobada por la Junta Directiva del territorio indígena Bribri de Talamanca.

Ujtèwö Êt

Kòs se' tso' e'pa tsikìṅe buâë, bèrë, dalòìetà, wósuk ta, se' káwöta sèṅuk buâë aṅíta.

Ujtèwö Böt

Se' ulitane a káwö ta' ena sèrmi bèrë, e' kítule yéjkuö i' kṅ, e' kè wèṅe tö is se' wák dör, wérö se' tsikíṅe, is se' chkà wòà dör, íma se' ká bikétsu, wès sér, wès se' ttò Sibò ta, wérö se' ujtò, se' wa inuköl ta' êré kè ita. Êré se' sérke se' wák ká kṅ ö ká bár kṅ, ká e' tso' bua' ö kè i kṅ buâë.

Ujtèwö Mañàt

Se' êköl êköl a káwö ta' sèṅükölie, sèṅuk bèrë ena e' jkônuk.

Ujtèwö Tkél

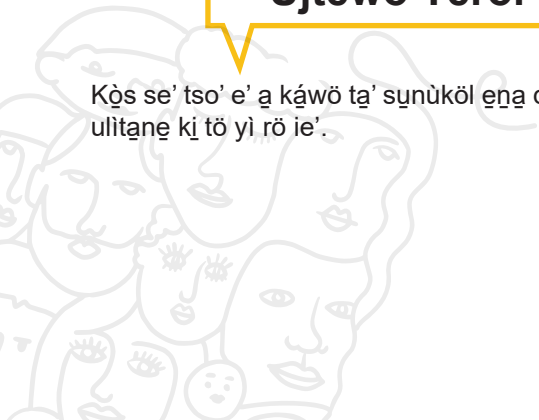
Kè yì ulitane e' wêirpa sjârë kanèblök ö êkoltëpa kanèblöke éme, kôs iyi sulû ñe' e' kè kéwö ta wámble.

Ujtèwö Skél

Kè yì ta késik blène, se' wèikök é ichókle, se' añl wèikök sjârë wës kè se' dör se' ês.

Ujtèwö Tèröl

Kôs se' tso' e' a káwö ta' sunüköl ena dalòienüköl ká ulitane kî tö yì rö ie'.

Ujtèwö Kúl

Se' dör añì sùë Se' Ujtéchök wò a ta, êkuékì ta se' jkônármì añì sùë iyi ulitane tté dakì a, se' wêikeke wééltè alè rō dör yéjkuö kìtè i' e' dalò wòèwamì e' kè a káwö mèkù.

Ujtèwö Pàköl

Se' bíl e' a káwö ta' e' ujtéchök iyí ulitane kì se' wókirpa tso' se' ujtéchök êrök wès yéjkuö kièke "Constitución" ena "Ley" kì itêrkache ês.

Ujtèwö Sulìtu

Kè yì wéél e' kalònkwa, wòtewa ö ûyóktsa bár échökle.

Ujtèwö Dabòp

Se' ulitane a kawö ta' tto tse wé tso' se' shúalök e'pa a, e' ujtéchoie, e' tsáchóie mika se' kàtèna êta os ewa wes ite dor emika isurke te wele ie ki ie katerke se yilitke ese ki,

Ujtèwö Dabòp kí êt

Êt. Mìka se' kàtèna e' ta' se' a kawö ta' e'ök tò wès kè irir se' ta' ês, mika se' kàmì tò kúrwá êdale wes ley se katena e ka doi cho moki to eyena e tsatchoie

Bòt. Kè se' wòtènuK mìka kè irir i darêrê ena i wósuk ta' kè se' kí ujté mènukka se' wòtóie aishet.

Ujtèwö Dabòp kí bòt

Kè yì a e' tènuk se' dómì bèr b́ár, se' yàmipa t́a, se' ká a ẹnà ì tso' se' wá se' blàchóie, se' wòókwa, se' aêük. Se' jkônuk tté t́a' yì tso' se' tsiríyuk êkúékì.

Ujtèwö Dabòp kí mañàt

Êt. Se' kòs e' a káwö t́a' shkóie chô wérö se' shkâkú êrök ẹnà sènuk wérö se' wòbatsé êrök.

Bòt. Se' ulitane a káwö t́a' e' yóktsa êré se' wák ká kí ẹnà dókné se' ká a.

Ujtèwö Dabòp kí tkél

Êt. Mìkà se chòkè, êtá se' a káwö tã' ù tso' se' jkônóie ése a sènuk ká ulitane a.

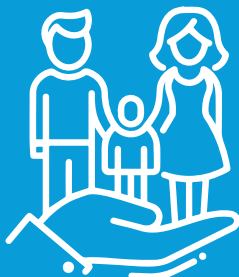
Böt. Nê' se' a káwö tã' e' kè rò wòchók Naciones Unidas tã.

Ujtèwö Dabòp kí skél

Êt. Se' ulitane a káwö tã' ká kièkè país e'kí e' ajkà shtókkà.

Böt. Se' e' ajkà kite ká kibí kiè “país” wéet kí e' kè wène yì wò kí, dò añjes kè yì a iyènuuk tó imanêú.

Ujtèwö Dabòp kí tèröl

Êt. Alákölpa ɛnɔ wɛpa mɪk ikɪ dawás tsôche dakêblo, êtɔ e'pa a kɔwö tɔ sɛnóie buâe, iêpa ɔñɪ tsôjɔ êdale wa, ulàbatsök, ɛnɔ dö ɔñɪ ówa ɛr bua' wa, kɛ wòkɪ iwèñɛ se' wɛse irir, kɔ wɛ kɪ i sɛrke ɛnɔ wɛs isibòchö.

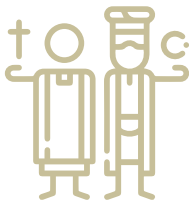
Böt. Ulàbatsök e' wérke iêpa wákkapa è wòkɪ.

Mañat. Se' yàmipa e' wák àtɛ ês kɔ blùblu shù a, e' kɔwötɔ ajkòñɛ se' məlépa dör ɛnɔ Estado dör.

Ujtèwö Dabòp kí kúl

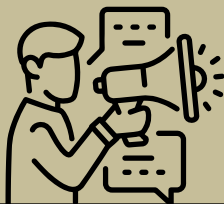
Êt. Se' ulitane a kawö ta' ka klôöie se' wák êköl êköl a ena échkaie.

Böt. Se' tso' se' ka kí e' kè yènuksa yi a iwák wókir wa.

Ujtèwö Dabòp kí pàköl

Se' ulitane a kawö ta' ka bikéitsuk, ì klôwak se' én a ése klôuk ena Sibò ujté klôuk wès sè kí ikiàna és. És se' a kawö ta' imanèuk wès se' kí ikiàna és, se' wák êköl êköl ö se' yàmipa ta' ena iwà kanéuk se' ulitane wò wa.

Ujtèwö Dabòp kí sùlìtu

Se' ulitànə ǎ káwö tǎ' íyi chíe ɛnǎ ujtóie, e' kè tsiríwèpa yì rǒ wès se' dör iklòwèkè ɛnǎ wès se' dör ipàkèkè chòkè kǎ ulitànə kí.

Ujtèwö Dabòm böyök

Êt. Se' ulitànə ǎ káwö tǎ' wéalè tǎ e'dapâuk ɛnǎ iyéjkuö shtòkkǎ ö e' tíúkwǎ wé tsòche ése ǎ íyi ujté chíe ér bua' wa.

Böt. Kè yì ǎ se' tènukwa késik wa.

Ujtewö Dabòm böyök kí êt

Êt. Se' ulitane a kawö ta' se' ka ki kanëblök se' blüpa ta, iëpa ta taïë, kè ês ma ikimukdak ittékölpa ta.

Böt. Se' ulitane a kawö ta' kanëblóie ka ulitane ki añijkëeme.

Mañät. Wës se' kibíie ki ì kiàna e' dör se' ka dichéiëke, êkuëki êpa yawëke wõtawëke ér bua' wa bèr kè sunë yi wa, e' yawëke mìk idíwö mënä êta.

Ujtèwö Dabòm böyök kí böt

Se' dör Se' yàmipa tso' bár ése yàmí êkúékí tã se' káwö tã kíme sè ujtéchökbła tso' se' ká kí ɛnã ká bár kí ése wákkapa dör êale ínúköl wa, sène añitã wa ɛnã wès se' sér e' wa, íyi e' dör se' ă sènóie buâë.

Ujtèwö Dabòm böyök kí mañät

Êt. Se' ulitãne ă káwö tã' kanèblóie ɛnã kanè yulóie añijkêë às kè se' wêir sjârë kè kanè tã.

Böt. Se' ulitãne ă káwö tã' e'alóie ínúköl wa añijkêë kanè áì sũë kuékí, kè tté tøkú.

Mañät. Kòs se' kanèblòta e'pa dé pátawę às se' wák ɛnã se' yàmipa sérmí iã kíie tã ialè wa se' kí kímérmí.

Tkél. Se' ulitãne ă káwö tã' e' ujtéchökbła kiè sindicato ése yawók ɛnã ése ă e' tũkwa.

Ujtewö Dabòm böyök kí tkél

Se' ulítanē a káwö tã' énoie, mîk kè kanè díwö ta êta ényuk, kè káwöta kanèblök dòka díwö tãî ká êt shúulat a kíie tã se' káwö tso' énoie kiè vacaciones ése a pátawè tã.

Ujtewö Dabòm böyök kí skél

Êt. Se' enā se' yàmipa a káwö tso' e' jkônuk dawè yòki, se' kímuk chkò wa, datsi' wa, ù wa, e'kapéyè wa enā íyi malè wa, e' wósuk tã se' kímérmî "seguro" wa mîkã se' krina, sè rö dawèie, se' kibîna, se' shkânē kè wámblènē wòbla wa êta.

Böt. Alákölpa dé alàë ɛnə wéél tsònə tsír ñe' e' káwötə ajkòŋe buäë êré iyépa ulàbatsule ö kè ulàbatsule.

Ujtèwö Dabòm böyök kí tèröl

Êt. Se' ulitane a káwö tə' e'wóblâwóie ɛnə éme kè kí se' ñárkune mika èrpa se' e'wóblâuk. Èrpa se' tso' e'wóblâuk e' rö dréwa krôrôë, e' ukòkí imitche kámî êtə se' wák wòkí iwérké.

Böt. Se' wóblárké ñe' e' dör e' tsáchóie, às se' añi dalòio ká ulitane êré se' ser ɛnə se' ká bikéitsu kuâkí kuâkí, es Naciones Unidas ki ikiàna tō se' sér bèrè.

Mañàt. Alàttsítsipa yépa wòkí iwérké tò wès alâr kiànə wóblâwe.

Ujtèwö Dabòm böyök kí kúl

Êt. Se' ulitane a káwö tə' sene klôwe wès se' wák kí ikiànə ês, stè wé è tso' se' wa e' wà kanéuk, e' páttök wès se' kí ikiànə ês.

Böt. E' wósuk tã se' kímérmj kòs se' wã ì tso' yawé se' wák dör e' kï se' ujtéchök.

Ujtèwö Dabòm böyök kï pàköl

Se' ulitane a kãwö tã' tã mú se' yèna íe se' wák kã a enã kã bár kï tã kòs ì kità yéjkuo i' kiè “Declaración” e' mú wã kanéblenã yêsyêsë.

Ujtèwö Dabòm böyök kï sulitu

Êt. Se' ulitane kãwõtã chìnuk wérö se' kã e'ki, wàrö tã êrök se' tlárkë wës se' dör ês.

Böt. Às se' sér buãë, bèrë êtã se' kãwö tã ímã se' kã kï se' “Ley” dör iché e' dalòìök añì dalòìök, se' kibíe dalòìök.

Mañät. Ñe' se' a káwö ta', káwö tso' e' kè ì ché "Naciones Unidas" dör e' a wòchókne.

Ujtèwö Dabòm mañâyök

Kòs ì kíta yéjkuö "Declaración" i' kị e' kè rö tté kị ałı́oie "Estado" a ö se' e' wòiéka bół mañál e' a iwò shtówaie.

NACIONES UNIDAS
COSTA RICA

NACIONES UNIDAS
DERECHOS HUMANOS
OFICINA DEL ALTO COMISIONADO

DERECHOS
HUMANOS

75

@UNCOSTARICA

@OACNUDH